

Rapport

Radarbild – initiativ som påverkar myndigheternas digitaliseringsarbete

ES2023-12

1. Radarbild för bättre framförhållning och helhetssyn

Det pågår mycket arbete, såväl internationellt som nationellt, som eSams medlemmar behöver förhålla sig till i digitaliseringsarbetet. Politiska beslut, förändringar i regelverk och framväxten av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen (ENA), skapar nya möjligheter för myndigheterna – men det finns behov överblick av vilka förändrade förutsättningar som är på gång.

Radarbilden syftar till att bidra till bättre framförhållning, helhetssyn och stöd för myndigheterna, samt för eSam att identifiera områden där det finns behov av att samverka för bättre effektivitet och samhällsnytta. Ambitionen är att radarbildens ska ringa in de mest väsentliga initiativen som påverkar myndigheternas digitaliseringsarbete. Radarbilden är en visualisering av:

- *Vad* – vilka initiativ som förväntas påverka myndigheternas digitaliseringsarbete de närmaste åren. Fokus ligger på tvärfunktionella initiativ som påverkar majoriteten av eSams medlemmar: EU-strategier och ramverk, EU-rättsakter, nationella initiativ, byggblock och grunddata.
- *När* – tidpunkter för när initiativ blir ”skarpa” och får konkreta konsekvenser för myndigheterna, t.ex. när en förordning eller lag blir tillämplig.

Initiativen som ingår i radarbilden är kategoriserade utifrån om de är nationella eller internationella. Radarbilden är framåtblickande. Initiativ som redan är ”levererade”, exempelvis öppna data-direktivet eller stärkt system för samordningsnummer, ingår därför inte i radarbilden.

Utöver själva radarbilden finns en sammanställning av ytterligare initiativ, t.ex. rättsakter som fortfarande förhandlas inom EU och där inget beslut ännu är fattat, eller mer sektorsspecifika initiativ. Initiativen är olika skarpa i fråga om när i tiden de får, eller kan få, en faktisk påverkan för eSams medlemmar. För vissa EU-relaterade initiativ finns ett datum för när de träder i kraft respektive blir tillämpliga, för flera av byggblocken handlar det snarare om en uttryckt ambition och för statliga utredningar t.ex. om en tidpunkt för när förslag ska lämnas.

2. Förändringar andra halvåret 2023

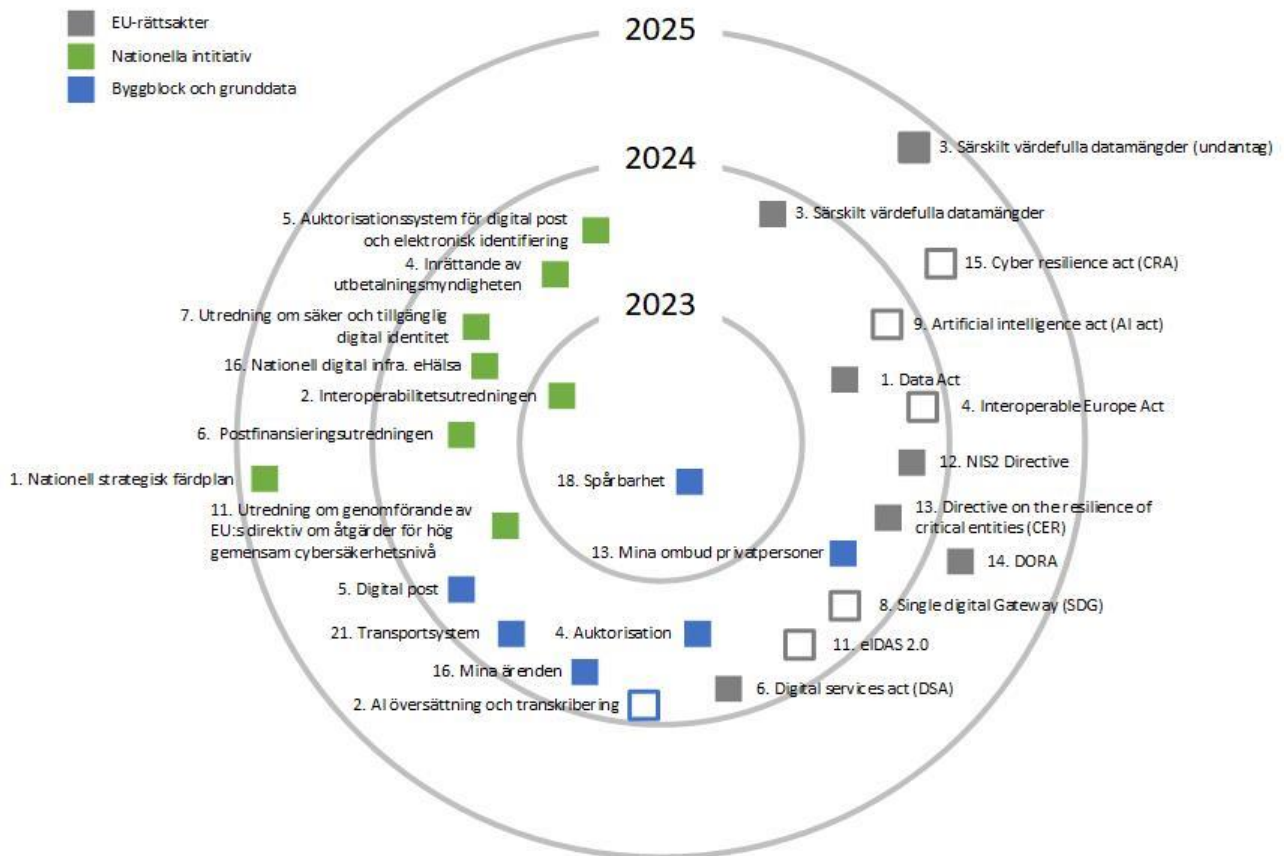
eSams första radarbild publicerades i juni 2023 (ES 2023-11). Under hösten har radarbildens innehåll kvalitetssäkrats i eSams samordningsgrupp, expertgrupperna för juridik och säkerhet samt sakområdesgruppen för arkitektur. En allmän iakttagelse är att det är relativt få förändringar i radarbilden, de flesta uppdateringar avser nya regeringsuppdrag eller utredningar. Denna version innehåller exempelvis nedanstående uppdateringar.

- Nya initiativ
 - *En nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvården.* Syftet är att förbättra kvaliteten och patientsäkerheten i vården samt att på sikt minska den administrativa bördan för hälso- och sjukvårdens medarbetare.
Exempel: Nästa generations digitala infrastruktur för intygshantering. I maj 2024 redovisar E-hälsomyndigheten sin förstudie som kommer ligga till grund för en modern och patientfokuserad intygshantering i regional, kommunal och privat hälso- och sjukvård.
 - *Färdplan för en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess.* Regeringen har gett Lantmäteriet i uppdrag att ta fram förslag till färdplan för fortsatt utveckling mot en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess. Uppdraget ska redovisas i april 2024.
- Omtalade initiativ som saknar ”leveransdatum”
 - *AI-act* är, genom att Europaparlamentet röstade igenom förslaget i juni 2023, ett steg närmare förverkligande. Beredning pågår men tidplanen är oklar.
 - *CSAM-förordningen* (Child Sexual Abuse Material) även kallad *Chat Control 2.0*. Enligt förslaget kommer leverantörer som tillhandahåller kommunikations- och molnlagringstjänster kunna bli ålagda att spåra hela eller delar av sina tjänster för att söka efter material med sexuella övergrepp mot barn och grooming. Beslut kan komma i december 2023.
- Försening

Single Digital Gateway (SDG) – Sverige kommer inte att klara tidslinjen för bevisutbyte. Det tekniska systemet kommer inte att finnas på plats i tid.

3. Radarbild

Nedan illustreras de EU-rättsakter, nationella initiativ och byggblock inom ENA som påverkar myndigheternas digitaliseringsarbete. De initiativ som visas med fylld tidsangivelse har en beslutad tidpunkt för leverans, de initiativ som har en ofylld tidsangivelse är en uppskattad tidpunkt utifrån nuvarande förutsättningar. Initiven finns beskrivna i avsnitt 4, där även fler initiativ finns beskrivna som kommer att påverka myndigheternas digitaliseringsarbete men där tidpunkter för leverans är oklara – eller bedöms av andra skäl inte behöver vara del av en myndighetsgemensam radarbild.

4. Områden med initiativ

Nedan följer en sammanställning av initiativ. Initiativen har sorterats efter områden som utgår från eSams styrgrupps strategiska prioriteringar. Grå-markerade initiativ är sådana som fanns med i föregående version av radarbilden och som har levererats.

EU-strategier, ramverk och policyprogram, samt andra internationella initiativ och beslut

Id	Initiativ	Område	Tidplan	Innebörd
1	Europe's Digital Decade (EU:s digitala decennium)	Strategi för data	Omställning fram till 2030.	EU:s digitaliseringsstrategi, en delmängd av Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern, A Europe fit for the digital age. Innebär kommissionens vision för EU:s digitala omställning fram till 2030. Se även Kommissionens meddelande om Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet. Målen rör digital kompetens, digitala infrastrukturer, näringslivets digitala omställning och digitalisering av offentliga tjänster. Varje medlemsstat ska vartannat år fr.o.m. oktober 2023 till år 2030 lämna en redovisning till Europeiska kommissionen av hur långt landet kommit i arbetet att uppnå målen, en s.k. nationell strategisk färdplan
2	Shaping Europe's digital future (Att forma EU:s digitala framtid)	Strategi för data	2024	EU-kommissionen arbetar för en digital omställning som ska gynna alla.
3	The European Interoperability Framework (EIF)	Strategi för data		Syftar till sömlösa europeiska offentliga digitala tjänster.
4	A European Strategy for data (Europeiska datastrategin)	Strategi för data		Syftar till att skapa en enhetlig marknad för data för att säkerställa EU:s konkurrenskraft och självständighet.
5	A European approach to artificial intelligence (EU:s vision om AI)	AI		Här ingår även EU-kommissionens AI-strategi. AI-tillämpningarna ska vara säkra och trygga för medborgarna.

6	European industrial strategy (EU:s industristrategi och EU:s strategiska autonomi)	Säkerhet		Bland annat göra den inre marknaden mer motståndskraftig och införa ett nytt krisinstrument (Single Market Emergency Instrument) för att säkerställa fri rörlighet för personer, varor och tjänster vid eventuella framtida kriser.
7	Cybersecurity Strategy for the Digital Decade (EU:s strategi för cybersäkerhet för ett digitalt decennium)	Säkerhet		Syftet med strategin är att stärka Europas motståndskraft mot cyberhot och se till att alla företag och medborgare kan dra full nytta av säkra och tillförlitliga tjänster och digitala verktyg.
8	The European Security Certification Framework (EU-SEC)	Säkerhet	Projektet slutfört	Syftar till att upprätthålla tillförlitlighet, säkerhet och regelbundenhet för molninfrastrukturer.
9	Digital Identity Framework (En digital identitet för alla i EU)	Identitet		Det ska finnas en europeisk digital identitet för EU-medborgare, personer bosatta i EU och företag som vill identifiera sig eller styrka vissa personuppgifter. Den ska kunna användas både på nätet och på plats för offentliga och privata tjänster i hela EU. Här ingår ett nationellt id-kort med en digital identitet, en personlig digital plånbok med mera.

EU-rättsakter

Id	Initiativ	Område	Tidplan	Innebörd
1	Data Act (DA)	Strategi för data	Avhandlats av EU-parlamentet 14 mars 2023. Beslut kan sannolikt förväntas under 2023/2024.	Syftar till att möjliggöra en bättre fördelning av värden och nyttor från den typ av data som genereras av olika uppkopplade produkter (dvs. från sakernas internet) på ett rättvist sätt mellan aktörerna i dataekonomin och att främja tillgång och användning av data.
2	Data Governance Act (DGA)	Strategi för data	Beslutad. Ska implementeras senast sep. 2023.	Syftar till att främja tillgängligheten och användbarheten för data genom att öka förtroendet mellan aktörer som hanterar data samt att stärka mekanismer för datadelning inom EU. Bl.a. ska följande situationer ska främjas och underlättas: <ul style="list-style-type: none">• Offentlig sektors tillgängliggörande av särskilt utpekade datakategorier för vidareutnyttjande t.ex. data som skyddas av viss sekretess, dataskydd eller tredje mans rätt.• Datadelning mellan företag och mellan företag och privatpersoner via en neutral dataförmedlare, som kan uppbära någon form av ersättning.• Underlätta för enskilda och företag att tillåta att personuppgifter och annan data behandlas för ändamål av allmänt intresse s.k. dataaltruism.
3	Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/138 av den 21 dec. 2022 om fastställande av en förteckning över särskilda värdefulla dataset och arrangemangen för offentliggörande och vidareutnyttjande av dessa	Strategi för data	Kraven i genomförandeaakten ska vara uppfyllda juni 2024. För organisationer som beviljats undantag ska kravet om avgiftsfrihet vara uppfyllt senast februari 2025.	I EU:s genomförandeförordning fastställs en förteckning över särskilda värdefulla dataset och arrangemangen för offentliggörande och vidareutnyttjande av dessa. Vissa i förteckning angivna värdefulla dataset ska tillgängliggöras avgiftsfritt. Regeringen har den 9 mars 2023 beslutat om ett tvåårsundantag från avgiftsfrihet för vissa datamängder från Bolagsverket, Lantmäteriet, Sjöfartsverket, Sveriges geologiska undersökningar och Statistiska centralbyrån.

4	Interoperable Europe Act	Strategi för data	Förhandlas inom EU, oklart när den kommer beslutas.	<p>Föreskriver utveckling av det redan utformade europeiska ramverket för interoperabilitet (EIF) och är tänkt att stärka den gränsöverskridande interoperabiliteten och samarbeten inom den offentliga sektorn på den inre marknaden. Förslaget innehåller en styrningsmodell som gemensamt har arbetats fram av medlemsstaterna och EU-institutionerna.</p> <p>Förordningen har tre specifika mål:</p> <ol style="list-style-type: none">1. att säkerställa att system för gränsöverskridande bruk inom EU utvecklas med beaktande av slutanvändaren,2. inrättande av en struktur för samarbete som är utformad så att offentliga förvaltningar från alla nivåer och sektorer samt berörda privata aktörer lättare ska kunna samarbeta genom att den föreslagna styrningsstrukturen ger mandat att komma överens om gemensamma interoperabilitetslösningar (t.ex. ramverk, öppna specifikationer, öppna standarder, applikationer eller riktlinjer),3. samt att gemensamt skapa ett ekosystem av interoperabilitetslösningar för EU:s offentliga sektor så att offentliga förvaltningar på alla nivåer i EU och andra berörda aktörer kan bidra till och återanvända sådana lösningar och tillsammans skapa innovation och värde för allmänheten.
5	Digital Market Act (DMA)	Digital service	Trädde i kraft 16 nov. 2022 med övergångsperiod till 2 maj 2023.	Syftar till en väl fungerande inre marknad för digitala tjänster genom att säkerställa att de marknader, på vilka digitala plattformar som fungerar som grindvakter är verksamma, är konkurrensdrivna och rättvisa.
6	Digital Service Act (DSA)	Digital service	Trädde i kraft 16 nov. 2022. De flesta materiella skyldigheterna för plattformsföretag som omfattas av DSA börjar i stället att gälla den 17 feb. 2024.	Tar sikte på leverantörer av digitala tjänster såsom digitala förmedlingstjänster. Syftar till att uppnå en välfungerande inre marknad för digitala tjänster och att anpassa samt harmonisera ansvarsregler för tillhandahållare av förmedlingstjänster till den digitala verklighet som unionsmedborgare i dag lever i. Syftar även till att förbättra medlemsstaternas samarbete i fråga om efterlevnad och inrätta s.k. nationella digitala samordnare. Det syftar vidare till att säkerställa transparens, trygghet och säkerhet samt respekt för grundläggande rättigheter i en digital miljö.

7	Gigabit Infrastructure Act (GIA)	Digital service	Oklart när den kommer beslutas.	Syftar till att bidra till en kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet som är nödvändig för att möta EU:s ökade uppkopplingsbehov. Vidare ska förordningen skapa förutsättningar för ökat tillträde till befintlig fysisk infrastruktur, mer ändamålsenlig samordning av bygg- och anläggningsarbeten samt tillgång till dessa, ökad utbyggnad av och tillgång till bredbandsinfrastruktur i byggnader samt effektiviserade och digitaliserade tillståndsförfaranden.
8	Single digital gateway, SDG	Digital service	Beslutad. Övergångsregler gäller för kompletterande lagens 4 § till 12 december 2023.	Den digitala ingången Single digital gateway (SDG) ska göra det enklare för privatpersoner och företag inom EU, att få tillgång till relevant information och kunna utföra tjänster digitalt hos offentliga aktörer inom hela EU. De olika delarna bidrar till att skapa en gränsöverskridande digital infrastruktur. Övergångsregler finns i 4 § i den kompletterande lagen om att ”En behörig myndighet ska, inom ramen för sitt ansvarsområde enligt bilagorna I-III till EU-förordningen, genom den gemensamma digitala ingången ge tillgång till förfaranden som omfattas av artikel 2.2 b i EU-förordningen och som uppfyller kraven på tillgång i artikel 6.1 eller i artikel 13.1 och 13.2.” Sverige kommer inte att klara tidslinjen för bevisutbyte. Det tekniska systemet kommer inte att finnas på plats i tid.
9	Artificial intelligence Act (AI Act)	AI	Förhandlas inom EU, ev. beslut under 2023/-2024. Förväntas ha en implementeringstid om upp till två år.	Syftar till att harmonisera regler för AI inom EU, stärka den inre marknadens konkurrenskraft och funktion samt att undvika fragmentering på den inre marknaden, skydda hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter, främja de positiva aspekterna av AI och säkerställa fri rörlighet av AI-system.
10	AI Liability Directive	AI	Kan antas först efter att AI-förordningen trätt i kraft.	Syftar till att främja införandet av tillförlitlig AI för att till fullo utnyttja dess fördelar för den inre marknaden. Detta sker genom att säkerställa att offer för skador orsakade av AI får samma skydd som de som drabbas av skador som orsakas av produkter i allmänhet. Det minskar också osäkerheten om rättsläget hos företag som utvecklar eller använder AI när det gäller deras eventuella exponering för skadeståndsansvar och förhindrar uppkomsten av fragmenterade AI-specifika anpassningar av nationella bestämmelser om civilrättsligt skadeståndsansvar.

11	eIDAS	Identitet	Förhandlas inom EU. Kan sannolikt komma att antas under 2024	Syftar till att säkerställa att individer och företag ska kunna utnyttja offentliga och privata onlinetjänster inom EU, samtidigt som deras integritet bevaras. I och med den ökande digitaliseringen av gränsöverskridande offentliga och privata tjänster finns det behov av tillgång till digitala identifieringslösningar med hög säkerhet som accepteras inom hela EU. Förslaget har även lämnats mot bakgrund av identifierade brister i den nuvarande regleringen för betrodda tjänster vilka innebär en risk för ökad fragmentering
12	NIS 2 Directive	Säkerhet	Trädde i kraft 14 december 2022 och ska ha implementerats till den 18 oktober 2024.	Syftar till att ytterligare förbättra resiliensen både i den digitala och fysiska infrastrukturen hos den offentliga och privata sektorn, behöriga myndigheter och unionen i dess helhet. Syftar till att minska fragmenteringen och öka harmoniseringen genom effektivare samarbete mellan behöriga myndigheter från respektive medlemsstat, genom utvidgning av sektorer som ska omfattas samt genom sanktioner som kan användas för effektiv verkställighet.
13	Directive on the resilience of critical entities (CER)	Säkerhet	Trädde i kraft 14 dec. 2022 och ska ha implementerats till den 18 oktober 2024.	Syftar till att skapa ett ramverk som ska ge stöd till medlemsstaterna avseende säkerställande av kritiska enheters förmåga att förebygga, motstå och hantera störningar eller avbrott i verksamheten.
14	Digital Operational Resilience Act (DORA)	Säkerhet	Trädde i kraft jan. 2023. Därefter har finansiella entiteter tjugofyra månader på sig att efterleva DORA. Den 17 januari 2025 börjar förordningen tillämpas.	Syftar till att stärka den finansiella sektorns motståndskraft mot informations- och kommunikationsrelaterade (IKT) risker. Syftar till att säkerställa att deltagare i det finansiella systemet har vidtagit de skyddsåtgärder som krävs för att motverka cyberattacker och andra it-relaterade risker. Innehåller bestämmelser om styrning, riskhantering, rapportering och testning.
15	Cyber resilience act (CRA)	Säkerhet	Trilog pågår. Antas tidigast 2024 för nationell implementering till 2026	Syftet till att skapa förutsättningar för utveckling av säkra produkter med digitala inslag genom att försäkra att hård- och mjukvara placeras på marknaden med färre sårbarheter och att tillverkare tar större ansvar för produkters cybersäkerhet genom deras livscykel. Förslaget syftar även till att konsumenter ska få tillräcklig information om cybersäkerheten för de produkter med digitala inslag som de köper och använder.

16	Cyber Solidarity Act (CSA)	Säkerhet	Förslaget lades fram i april 2023. Oklar tidsplan	Syftar till att stärka solidariteten på unionsnivå för att bättre kunna upptäcka, förbereda inför och hantera cyberhot och cybersäkerhetsincidenter.
17	e-Privacy Regulation		Trilog pågår	Syftet är att garantera en starkare integritet i elektronisk kommunikation och samtidigt öppna upp för nya affärsmöjligheter. Syftar också till att skapa nya möjligheter att bearbeta kommunikationsdata och stärka förtroende och säkerhet på den digitala inre marknaden.
18	Regulation on the European Health Data Space		Oklart när den kommer beslutas.	Syftet är dels att ge enskilda inom EU en ökad kontroll över sina hälsodata, dels att göra det lättare att dela och få tillgång till olika typer av hälsodata. Detta gäller både inom vården (primäranvändning) och för bland annat forskning, innovation och beslutsfattande (sekundäranvändning).
19	CSAM-förordningen (Child Sexual Abuse Material) kallas även Chat Control 2.0.		Bereds av EU-parlamentet och ministerrådet. EU-parlamentets utskott röstar om ståndpunkt den 14 november 2023 och EU:s justitieministrar röstar ev. vid mötet 4–5 dec 2023.	EU-förordning om att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn. Presenterades av EU-kommissionen i maj 2022. Enligt förslaget kommer leverantörer som tillhandahåller kommunikations- och molnlagringstjänster kunna bli ålagda att spåra hela eller delar av sina tjänster för att söka efter material med sexuella övergrepp mot barn och grooming (vuxnas kontaktsökning med barn i sexuellt syfte). Det kommer att ske genom att en nationell myndighet utfärdar en så kallad spårningsorder. Sökningen avgränsas inte till enskilda användare av tjänsten utan det är tjänsten i sig som spårningsordern omfattar. Om en leverantör av en kommunikations- eller molnlagringstjänst får en spårningsorder innebär det att leverantören utifrån hur spårningsordern är utformad ska skanna innehållet för att söka efter material innehållande sexuella övergrepp mot barn eller grooming.
11	Förordning om e-CODEX (e- Justice Communication via On-line Data Exchange),		Oklart	Kommissionen förslag till förordning om e-CODEX, en teknisk lösning som möjliggör elektroniskt utbyte av information i gränsöverskridande rättsliga förfaranden på ett säkert, interoperabelt och decentraliserat sätt. e-CODEX har tagits fram inom ramen för e-juridiksamarbetet och används i dag på frivillig basis av vissa medlemsstater i pilotprojekt i några utvalda rättsliga instrument. I Sverige har Åklagarmyndigheten i uppdrag att genomföra en svensk anslutning för att utbyta information om digital bevisning inom EU med hjälp av e-

CODEX och systemet avses att användas även vid andra rättsliga samarbeten. Förslaget syftar till att säkerställa en långsiktig och hållbar förvaltning av systemet genom att lämna över styrningen och förvaltningen till eu-LISA (Europeiska unionens byrå för den operativa förvaltningen av stora IT-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa). Enligt förslaget ska e-CODEX- omfatta elektronisk överföring av information i samband med gränsöverskridande förfaranden i de straff- och civilrättsliga instrument. eCodex kommer bl.a. påverka länsstyrelsernas arbete med internationell delgivning.

12 Förslag till Europa-parlamentets och rådets förordning om ändring av förordning om europeisk statistik COM(2023) 402

Europeiska kommissionen presenterade den 10 juli 2023 ett förslag till reviderad förordning om europeisk statistik. Förslaget innebär att den rättsliga ramen för framställning av europeisk statistik anpassas till ett alltmer digitaliserat samhälle, nya datakällor för statistik-ändamål tillgängliggörs och det europeiska statistiksystemets förmåga att snabbare reagera på nya databehov vid kris förbättras. Regeringen ställer sig positiv till en uppdatering av den rättsliga ramen för framställning av den europeiska statistiken. En revidering av förordningen är motiverad för att uppnå fortsatt effektivisering av statistikproduktionen genom nya datakällor och datadelning. Regeringen ser dock behov av att närmare analysera förslaget i vissa delar, bl.a. utformningen av bestämmelser om sanktionsavgifter och konfidentialitet för allmänt tillgänglig data. Den föreslagna regleringen är i form av en förordning, varför den kommer att vara direkt tillämplig i respektive medlemsstat. Gällande svenska regler på området är lagen (2001:99) om den officiella statistiken och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Statistiksekretess regleras i 24 kap 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Nationella initiativ

Id	Initiativ	Område	Tidplan	Innebörd
1	Nationell strategisk färdplan/Förslag till nationell strategisk redovisning för det digitala decenniet (Fi2023/01494)	Strategi för data	Löpande 2023–2030	Sverige ska vartannat år, fr.o.m. oktober 2023 till 2030, lämna in en redovisning till Europeiska kommissionen av hur långt landet kommit i arbetet att uppnå målen för EU:s digitalisering, en s.k. nationell strategisk färdplan. Regeringen har gett Digg i uppdrag att ta fram förslag till nationell strategisk redovisning för det digitala decenniet, så som det är definierat i policyprogrammet för det digitala decenniet 2030. Sverige bidrar stort till EU:s mål för det digitala årtiondet - Regeringen.se
2	Interoperabilitetsutredningen (Dir. 2022:118)	Strategi för data	Uppdraget ska redovisas 15 december 2023	Analysera befintlig styrning och reglering av interoperabilitet vid data-delning inom den offentliga förvaltningen och från den offentliga förvaltningen till externa aktörer. Föreslå om och hur styrning och reglering av interoperabilitet bör och kan utvecklas. Syftet är att öka den offentliga förvaltningens förmåga att samverka digitalt genom att dela data på ett effektivt och säkert sätt samtidigt som den personliga integriteten värnas och säkerheten i systemen och i samhället förblir robust.
3	Utökad informationsutbyte (Ds 2022:13)	Strategi för data	Ds lämnad i juni 2022.	Utredningen har utvärderat möjligheterna till informationsutbyte mellan myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor. I en delrapport har utredningen gjort en sammanställning av tidigare förslag och en kartläggning av behov av ytterligare informationsutbyte för att säkerställa att myndigheter, kommuner och arbetslöshetskassor har tillgång till den information om enskilda personer och företag som de behöver för att fatta korrekta beslut i fråga om ersättningar från välfärdssystemen, och för att motverka arbetslivskriminalitet. Utredningen har i sin slutrapport bedömt om det finns behov av ändrade regler avseende sekretess eller behandling av personuppgifter, för att få till stånd ett mer ändamålsenligt och effektivt informationsutbyte, samtidigt som behovet av skydd för den enskildes personliga integritet beaktas. Utredningen har i de fall där det bedömts lämpligt föreslagit nödvändiga författningsändringar.

4	Inrättande av utbetalningsmyndigheten (Dir. 2022:8)	Strategi för data	Uppdraget ska slut-redovisas 31 dec. 2023. Myndigheten ska inleda sin verksamhet 1 jan. 2024.	Denna myndighet ska bl.a. förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Myndigheten ska även ansvara för att genomföra utbetalningar av förmåner och stöd från de anslutna statliga välfärdssystemen, samt utbetalningar från skattekontot hos Skatteverket, genom ett system med transaktionskonto.
5	Auktorisationssystem för digital post och elektronisk identifiering (lagrådsremiss)	Identitet	De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.	Regeringen föreslår att en myndighet ska tillhandahålla ett auktorisationssystem för tjänster för elektronisk identifiering och för digital post. Enskilda ska få välja vilken leverantör som ska utföra tjänsten för elektronisk identifiering och digital post för deras räkning. Offentliga aktörer ska få använda tjänsterna i auktorisationssystemen för sina digitala tjänster.
6	Postfinansieringsutredningen (Dir. 2023:7)	Digital service	Uppdraget ska redovisas den 14 juni 2024.	Regeringen vill utreda möjligheterna att införa en skyldighet för privatpersoner och företag att ta emot digital post och en skyldighet för myndigheter, kommuner samt regioner att skicka digital post.
7	Utredning om säker och tillgänglig digital identitet (Dir. 2022:142)	Identitet	Uppdraget ska delredovisas senast den 16 okt. 2023 och slutredovisas senast den 31 maj 2024.	Utreda och lämna förslag på hur e-legitimationer kan utfärdas på högsta tillitsnivå. Syftet är att stärka samhällets säkerhet och robusthet, motverka bedrägerier och underlätta för att fler ska kunna få tillgång till en e-legitimation. Utredaren ska också föreslå hur en digital identitetsplånbok ska kunna utfärdas. I delbetänkandet <i>Förslag för hur en statlig e-legitimation kan utformas</i> (SOU 2023:61) lämnas förslag på hur en kostnadseffektiv statlig e-legitimation på högsta tillitsnivå kan utformas och tillhandahållas av en statlig myndighet. Enligt det särskilda förfarandet reglerat i EU:s förordning om elektronisk identifiering måste Sverige skyndsamt anmäla en e-legitimation på högsta tillitsnivå. Regeringen har i budgetpropositionen för år 2024 avsatt 40 miljoner kronor för utvecklingen av en statlig e-legitimation. Det tekniska utvecklingsarbetet kommer att pågå parallellt med att förslagen från utredningen bereds.

8	Utredningen hälsodata som nationellt intresse – en lagstiftning för interoperabilitet (Dir. 2022:98)	Strategi för data	Uppdraget ska redovisas 30 april 2024.	Analysera och föreslå ändamålsenliga och samhällsekonomiskt effektiva åtgärder som bedöms vara motiverade för att åstadkomma en bättre och säkrare informationsförsörjning av hälsodata mellan system och aktörer.
9	Utredningen om hälsodata som nationell resurs för framtidens hälso- och sjukvård (Dir. 2022:41)	Strategi för data	Uppdraget ska redovisas 21 september 2023.	Analysera befintliga möjligheter till sekundäranvändning av hälsodata. Utredaren ska föreslå utökade sådana möjligheter. Meningen är att utveckla möjligheterna till sekundäranvändning av hälsodata för att direkt eller indirekt stärka hälso- och sjukvården.
10	Datalagring och åtkomst till elektronisk kommunikation (SOU 2023:22)	Strategi för data	Remiss-förfarandet avslutat (1 nov 2023). Bereds i Regeringskansliet	Syftet med uppdraget har varit att säkerställa att de brottsbekämpande myndigheternas tillgång till information förbättras och inte försämras över tid på grund av teknikutveckling och förändrade kommunikationsvanor, samtidigt som respekten för mänskliga rättigheter säkerställs.
11	Utredning om genomförande av EU:s direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen och EU:s direktiv om kritiska entiteters motståndskraft (Dir. 2023:30)	Säkerhet	Uppdraget ska redovisas 23 feb. 2024.	Europaparlamentet och rådet har nyligen antagit två nya EU-direktiv: direktivet om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2-direktivet) och direktivet om kritiska entiteters motståndskraft (CER-direktivet). En särskild utredare ska föreslå de anpassningar av svensk rätt som är nödvändiga för att NIS2-direktivet och CER-direktivet ska kunna genomföras.
12	Sveriges ansökan om medlemskap i NATO	Säkerhet	Oklart	Se exempelvis Utredning om rättsliga frågor inför ett svenskt medlemskap i NATO (bokstavsutredning) av Christer Lundh som skulle slutredovisas den 15 augusti 2023.

13	CSRD (Hållbarhetsrapportering)	1 januari 2024	Ny nationell lagstiftning träder i kraft 1 jan 2024 baserad EU-direktiv. Berör främst större företag i första steget.
14	Förslag på ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation (SOU 2023:59)	Remiss-förfarande pågår, sista svarsdag 31 januari 2024	Utredningen föreslår att tre nya myndigheter inrättas: Vetenskapsmyndigheten, Myndigheten för strategisk forskning och Innovationsmyndigheten. Samtidigt föreslår den att de nuvarande myndigheterna Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova avvecklas och att den externa forskningsfinansieringen vid Energimyndigheten upphör.
15	Regeringsuppdrag till Myndigheten för digital förvaltning (Digg), E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen att utbilda kommuner inom artificiell intelligens, AI.	Uppdraget ska redovisas senast den 23 januari 2024	Myndigheterna ska utveckla kommunernas kompetens inom AI för att socialtjänsten ska kunna använda det på ett lämpligt och lönsamt sätt.
16	En nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvården.	Förstudie avrapporteras i maj 2024.	Syftet är att förbättra kvaliteten och patientsäkerheten i vården samt att på sikt minska den administrativa bördan för hälso- och sjukvårdens medarbetare. Regeringen föreslår därför i budgetpropositionen att 77 miljoner kronor avsätts för detta ändamål under 2024. Exempel: Nästa generations digitala infrastruktur för intygshantering. I maj 2024 redovisar E-hälsomyndigheten sin förstudie som kommer ligga till grund för en modern och patientfokuserad intygshantering i regional, kommunal och privat hälso- och sjukvård.
17	En ny dataskyddsreglering på socialförsäkringsområdet, Prop. 2023/24:29		Regeringen föreslår att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten bland annat ska få utökade möjligheter att använda personuppgifter vid kontroller och utökade möjligheter att utbyta uppgifter digitalt med andra myndigheter. Syftet är att ge myndigheterna bättre förutsättningar att upptäcka, förebygga och förhindra felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

18	Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)	Sista dag att svara på remissen är den 27 december 2023.	I betänkandet ges en rad förslag på brottsförebyggande åtgärder. Bland annat föreslås att vissa myndigheter ges ett reglerat brottsförebyggande ansvar mot bidragsbrott. Dessutom ges ett förslag på att införa en bidragsspärr.
19	Regeringens skrivelse som behandlar Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer i rapporten Digitala tjänster till privatpersoner – stora utvecklingsmöjligheter för statliga tjänster (RiR 2023:6)		Riksrevisionens rapport om digitala tjänster till privatpersoner - Regeringen.se
20	Färdplan för en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess	Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2024.	Regeringen har gett Lantmäteriet i uppdrag att ta fram förslag till färdplan för fortsatt utveckling mot en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess. Lantmäteriet, Boverket och länsstyrelserna har i olika uppdrag under flera år arbetat med att lägga grunden för en digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen. Det har bl.a. resulterat i en nationell geodataplattform (NGP). Regeringen vill se över hur vi kan ta ett samlat grepp med en gemensam målbild för att kunna fortsätta utveckla digitaliseringen.

Byggblock och grunddata inom ENA

Id	Initiativ	Område	Tidplan	Innebörd
1	Adressregister	Byggblock	Arbetet pausat	Byggblock Adressregister säkerställer att digitala meddelanden når rätt adress och mottagare. Med hjälp av ett standardiserat adressregister kan du med säkerhet och trygghet dela information via korrekta digitala adresser till en person, funktion i organisation eller till digitala tjänster.
2	AI-driven översättnings/transkriberingstjänst	Byggblock	Oklar tidplan	AI-baserad tjänst för översättning och transkribering.
3	API-hantering	Byggblock	Är i förvaltning	Ett stöd och en styrning för producenterna att använda sig av vedertagna standarder vid utveckling av API:er för dessa tjänster. Byggblocket kan ses som förutsättningsskapande för många av de övriga byggblocken, exempelvis Mina ombud och Mina ärenden.
4	Auktorisation	Byggblock	2024	Byggblocket Auktorisation tillhör byggblocks-kategorin Tillit och säkerhet som möjliggör standardiserade digitala funktioner för säkert informationsutbyte och syftar till att stödja byggblock i kategorin Digitala tjänster, Informationsutbyte och Informationshantering. Under 2024 etableras ett ramverk för nationell identitet och behörighetshantering.
5	Digital post	Byggblock	2024	Digital post inkluderar infrastrukturen Mina meddelanden samt den digitala brevlådan Min Myndighetspost. Digital post är en myndighetsgemensam infrastruktur som möjliggör för myndigheter, kommuner och regioner att skicka digital post på ett säkert sätt till privatpersoner och företag. En ny digital brevlåda som innefattar gränsöverskridande användande levereras på ny plattform under 2024.

6	Fastighets- och geografisk information	Grunddata	Utvecklas för närvarande, leveranstidpunkt oklar.	Etablera grunddatadomän fastighetsinformation och geografisk information, dvs. att anpassa och implementera ramverket för Nationella grunddata på information om fastigheter och geografisk information. Etablering av grunddatadomän geodata kommer att genomföras inom ramen för Geodatarådets handlingsplan och vara en vidareutveckling av regeringsuppdraget – Att etablera en nationell infrastruktur för minst två data set i samhällsbyggnadsprocessen. Lantmäteriet fortsätter även producera nya grunddatamängder, inom ramen för det särskilda anslag som tilldelats för arbetet med en smartare samhällsbyggnadsprocess.
7	Företag	Grunddata	Utvecklas för närvarande, leveranstidpunkt oklar.	Etablera Grunddatadomän företag, det vill säga uppgifter om företag, vilket innebär ett samordningsansvar för hanteringen av grunddata inom Grunddatadomän företag. Grunddatadomän företag kommer att vara en vidareutveckling av SSBTGU.
8	Hälsa, vård och omsorg	Grunddata	Arbetet med att utveckla domänen sker stegvis. Inledningsvis bedöms om någon av de administrativa data som rör: organisation, tjänster, produkter eller personal i hälsa, vård och omsorg, kan utses som nationella grunddata.	Data är en värdefull tillgång för många verksamheter. Med en domän för nationella grunddata inom hälsa, vård och omsorg blir hantering av information mer enhetlig och samordnad.
9	Identitet	Byggblock	Arbetet pausas 2024 till förmån för statligt e-leg.	Byggblocket Identitet omfattar digital infrastruktur och tjänster för att säkert och digitalt kunna identifiera människor, organisationer och smarta saker. Under 2023 lanseras öppen källkod för anslutning till Bank ID. 2023 publiceras vägledning för anslutning till tillitsramverket för förlitande parter.
10	Indexering	Byggblock	Pausat	Byggblocket Indexering ämnar skapa förutsättningar för andra byggblock och aktörer, att lokalisera information som finns hos producenter i det digitala ekosystemet.

11	Intygshantering	Byggblock	Ramverk publiceras under 2023	Byggblocket intygshantering ämnar ta fram material för att hjälpa projekt inom offentlig förvaltning att välja tekniska lösningar för intyg/bevis baserat på lösningsdrivande krav och tidsaspekt.
12	Meddelandehantering	Byggblock	Pausat	Meddelandehantering har en central roll i den framtida gemensamma digitala infrastrukturen för offentlig verksamhet där meddelanden ska kunna utbytas på ett säkert, tillförlitligt och ändamålsenligt sätt. Målbilden är att etablera en långsiktig, varaktig, förvaltningsbar och säker digital infrastruktur för informationsutbyte mellan verksamheter och organisationer utförd av såväl offentliga verksamheter som annan verksamhet med offentligt uppdrag. I arbete ingår att koordinera de olika nationella initiativ som vuxit fram över tid inom området meddelandekommunikation samt stödja och följa utvecklingen inom EU.
13	Metadata	Byggblock	I förvaltning	Byggblocket Metadata gör det möjligt att standardisera beskrivningar av information. En sammanhållen hantering av metadata gör en säker och effektiv data-delning möjlig samt ökar interoperabiliteten och användbarheten av data.
14	Min Profil	Byggblock	Pausat	Byggblocket Min profil gör det möjligt för människor att få dokument eller annan personlig information från offentliga myndigheter skickade till sina tjänsteleverantörer med en knapptryckning, på ett enkelt och säkert sätt.
15	Mina ombud	Byggblock	Mina ombud privatperson levereras 2024	Mina ombud är ett byggblock inom regeringsuppdraget ”förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte” och ska bli den nationella lösning som gör det möjligt för fysiska personer att företräda andra i digitala tjänster baserat på firmateckning och digitala fullmakter.
16	Mina ärenden	Byggblock	Levereras 2024 av Skatteverket 2024	Byggblocket Mina ärenden skapar förutsättningar för aktörer, privata såväl som offentliga, att presentera och hålla samman information om ärenden från flera myndigheter, kommuner och regioner.
17	Person	Grunddata	Utvecklas för närvarande, leveranstidpunkt oklar	Uppgifterna som ingår i grunddatadomän Person gäller fysiska personer och är bl.a. namn, personnummer/samordningsnummer, skyddade personuppgifter, kön, adress, födelse, civilstånd, familjerelationer, medborgarskap, avregistrering.

18	Spårbarhet	Byggblock	Ramverket för loggning och spårbarhet levereras under 2023	Byggblocket Spårbarhet tillhör byggblocks-kategorin Tillit och säkerhet som möjliggör standardiserade digitala funktioner för säkert informationsutbyte och syftar till att stödja byggblock i kategorin Digitala tjänster, Informationsutbyte och Informationshantering.
19	Tillgänglighet	Byggblock	Pausat	God informationssäkerhet innebär att skyddsvärd information får rätt skydd så att krav på konfidentialitet, riktighet, spårbarhet och tillgänglighet uppfylls på ett kostnadseffektivt sätt. Det finns behov av att etablera ramverk eller standarder för hur rätt tillgänglighet ska uppnås.
20	Tillitsramverk	Byggblock	Pausat	Ramverket för organisationstillit syftar till att möjliggöra en mer effektiv etablering av och en långsiktigt säker digital informationsdelning mellan aktörer inom offentlig sektor genom att kravställa och följa upp förmågor för en tillitsfrämjande miljö.
21	Transportsystem	Grunddata	Målet är att utveckla en grunddatadomän för transportsystem under 2023, vilket skapar förutsättningar att lyfta in datamängder i grunddatadomänen. Denna grunddatadomän ska vara bemannad och finnas på plats i början av 2024.	Trafikverket ska tillsammans med Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Trafikanalys och Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) utveckla en nationell grunddatadomän för transportsystemet.

eSam är ett medlemsdrivet program för samverkan mellan myndigheter för att underlätta och påskynda digitaliseringen inom det offentliga. eSam bildades 2015 som en frivillig fortsättning på E-delegationen. En viktig uppgift för eSam är att ta fram stöd och vägledningar som ger förutsättningar för att öka den digitala samverkan inom offentlig förvaltning.

Alla stöddokument finns på esamverka.se

I eSam ingår Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Boverket, Centrala Studiestödsnämnden, Domstolsverket, E-hälsomyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Finansinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Havs- och vattenmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Lantmäteriet, Länsstyrelserna, Migrationsverket, Naturvårdsverket, Patent- och Registreringsverket, Pensionsmyndigheten, Riksarkivet, Rättsmedicinalverket, Sida, Skatteverket, Skolverket, Statens institutionsstyrelse, Statens servicecenter, Statens tjänstepensionsverk, Statistiska centralbyrån, Tillväxtverket, Trafikverket, Transportstyrelsen, Tullverket och Universitets- och högskolerådet (okt 2023)

